

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

—
INSERTIUNILE
se primesc la admia-
stratie.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

—
Manuscrisurile nu se în-
nănciază

Statutul în Arad, în comitatul Aradului și în comitatele aparținătoare cor- pului VII. de armată.

— Publicațiune oficială. —

In urma stărei de războiu numeroase transgresiuni și delictes cari mai înainte se pedepsiau cu pedepse mai mici, acum comanda militară le pedepsește cu moarte, dacă aceste transgresiuni și delictes au fost săvârșite de persoane cari sunt supuse procedurii criminale militare. Deocamdată această procedură statarială se introduce — în înțelesul ordinațiunii ministrului pentru apărarea țării — peste întreg ținutul armatei balcanice. Aci se înțelege și orașul Arad, comitatul Arad și comitatele aparținătoare cercului VII de armată.

In urma ordinațiunii ministeriale prefectul poliției Arad a lansat următoarea publicațiune:

„In urma ordinațiunii dlui ministru al apărării țării de dtul 1 Ian. n. 1915 nrul 20091, nr. prez. 15 din 1914, aduc la cunoștință publică, că pe lângă scoaterea din vigoare a ordinului comandei supreme a forței armate balcanice de datul 16 Dec. n. 1914 nrul 540/Ok, în ținutul armatei balcanice (în ținuturile de sub comanda corpurilor de armată din Mostar, Ragusa, Sarajevo, Zagreb, TIMIȘOARA și în comitatul Baci-Bodrog aparținător comandei corpului de armată din Budapesta) următoarele crime vor fi pedepsite în mod statarial, și anume, judecătorii militare vor pedepsi cu moarte, pentru crimele militare împuscarea, iar pentru crime ordinare cu moarte prin ștreang.

I. Peste toate acele persoane militare, cari se țin de cercul armatei balcanice:

a) pentru instigație (indemnare la răscoală),

b) pentru dezertare,
c) pentru lașitate,
d) pentru vătămarea disciplinel și a ordinii.
e) pentru mutilarea de sine (schilodire cu voia).

II. Peste toate acele persoane militare (8 11 al leg. milit.) și peste toate acele persoane civile cari se țin de suita armatei de pe întreg cercul armatei balcanice:

a) pentru siluire (desonorare),
b) pentru inficiere (desfrânare).
c) pentru ucidere,
d) pentru omor,
e) pentru vătămare grea trupească.
f) pentru aprindere,
g) pentru furătură, dacă lucrurile furate, odată sau în mai multe rânduri, trec peste prețul de 1000 cor.
h) pentru defraudare, dacă lucrurile defraudate, odată sau în mai multe rânduri, trec peste 1000 cor. respective 2000 cor.
i) pentru hoție,
k) pentru jefuire,
l) pentru înșelăciune, dacă prețul lucrului înșelat, odată sau în mai multe rânduri, trece peste suma de 2000 cor.

III. Pentru toate persoanele militare și civile cari se țin de cercul armatei balcanice.

PENTRU TOATE CRIMELE INDREPTATE IN CONTRA PUTERII ARMATE A ȚĂRII (înrolarea neîndreptătită, amăgire sau ajutorare la neîmplinirea datorințelor militare primite sub jurământ, spionare, și pentru înțelegere într'alt mod cu dușmanul în paguba armatei propriie sau a armatei aliate, precum și toți pașii făcuți spre ajutorarea dușmanului, și, în urmă, pentru indemnarea înrolațiilor la neîmplinirea poruncilor militare)

Atrag atențiunea (luarea amănunțită) a tuturor persoanelor cari se țin de procedura criminală militară să se ferească de crimele înșirate, pentru că oricine săvârșește atari crime înșirate

mai sus, după publicarea aceasta, va fi supus procedurii statariale și va fi judecat la moarte.

ARAD, 23 Ianuarie n. 1915.

FERDINAND GREEN m. p.,
prefectul poliției.

Datorința Românilor.

— Sentinela culturii europene. —

Legionari romani cu ochi schinteitori, cu brațe puternice, cu știința zeilor și cu măestrăria învățaturii venit-au pe plaiurile noastre de astăzi, ca pe vremea aceea să fie păzitorii și apărătorii culturii de pe atunci.

Două mii de ani s'au strecurat peste acești legionari ținuuți par'că de stâncile carpatine. Și acum îi vedem tot la postul lor. Din trupurile lor fac mormane de cadavre, și dela locul lor nu se mișcă. Frica nu o cunosc. Lacrimile femeilor și copiilor de acasă nu-i mișcă. Ei cunosc o singură vorbă: daturința.

Și nu e datorință mai frumoasă, decât să fii păzitorul și apărătorul culturii.

Da! Așa se prezintă Români de două mii de ani, ca sentinela culturii europene. Și rostul Românilor aici e a se căuta.

Când dușmani cu gând rău le-au slăbit brațele, iar trupurile lor le-au pus în robie, ei, vrednici urmași ai bătrânilor legionari, au apărât cultura europeană mai departe cu duhul sufletului lor. Au răspândit credința în Dumnezeu puternic al popoarelor, au făurit limba cea dulce românească, în care și-au cântat durerile și dorințele. Și prin cântecele

O carte din cătănie.

Costea Crainic lui Codrău

A trimis lui tatăl-său

O carte din cătănie

Ascultați numai ce scrie:

— „Taică dragă, cartea mea

Doamne, bine mi-ar părea,

Să te afle 'n pace. Și

Taică, cât ce vei primi

Astă carte mitutea

Scrisă chiar de mâna mea,

Te-a-și ruga că până Joi

Să-mi trimiți alta 'napoi

— Vineri, știe Dumnezeu

Prin ce țară voui fi eu —

Dar atunci să-mi scrii de toate:

Cum e Maica și mai poate

Lucra, și nu-i supărată?

Doamne s'o mai văd odată!

Dar soruța mea Mărie

Ce mai face? Dar Ilie

Frățiorul, tot la oi?

Dar părintele din foi

Ce mai spune, cum ceteste,

Prin sat ce se mai vorbește?

Cred că numai de bătaie!

Vai și dorul cum mă taie

De voi toți... Ei dar vecina

Lelea Floare, și Sabina

Fata ei, cum mai trăiesc?

Voie bună le poftesc

Și lor și vouă la toți...

Apoi cum zic, dacă poți

Scrie-mi taică cum sunteți...

Dar bucate mai aveți?

Dar juncanii? Dragii mei...

Câștigați bine de ei.

Cu nutrețul cum mai stați,

Mai aveți nu cumpărați?

...Codrui, și ei v'or fi goi —

Dar dulăii dela oi...

Săracii tovarășii mei...

Vor fi triști acum și ei!...

Și eu taică dragul meu

Mulțămesc lui Dumnezeu

Că sunt bine și-s căprar!

Ști, chiar domnul ghinerar

M'o făcut, că m'o aflat

Cât de bine m'am purtat

La graniță când am fost

O noapte de pază 'n post.

Și eu taică mai de parte,

Mă închin de sănătate,

Ție, maicei lui Ilie

Și la sora mea Mărie;

Și părintelui din sat,

Și la vărul meu Istrat:

La fete și la femei

Și la toți sătenii mei...

Apoi nu vă supărați

Taică, și nu vă 'ntristați

Pentru mine chiar de loc,

Că de-o fi să am noroc

Nici în bătaie nu mor!

De nu... c'o moarte's dator.

Urișul-de-Beiuș.

Isaila Marele.

Foaie verde de durzău

Vă trimit un vers și eu

C'asa a venit vremea

Să luptăm cu Serbia

Pentru că-a făcut fapta

Și a luat viața

Moștenitorului de tron

Care fostu-nea bun om

Și mai apoi s'a pornit

Altu dela răsărit

Și-apoi cu el ne luptăm

Și viața noi ne-o dăm.

Foaie verde lemn uscat

Doamne, mult is supărat

Că mă văd îndepărtat

lor au oprit pe barbari în pornirile lor puștiitoare.

Dacă privim în jurul nostru, ne vedem încunjuțați de primejdii mari, de cari poate au văzut Românii când cu Goții, Hunii, Avarii. Prin acelea am suferit destul. Greutatea acestor suferințe și azi ne-o simte sufletul. Primejdia de a fi cutropiți din nou de dușmani răi se arată pe orizontul vieții noastre și pe orizontul Europei întregi. Popoarele odată pornite nu se vor opri în calea lor.

Românii iarăș trebuie să-și facă datorința. Ei, huiduiții și batjocoriții, uită durerile trecutului. Și slăbiți, așa cum sunt, brațele lor se învâjosesc din nou și opresc puhoiul în calea lui. Acum se vede greșala trecutului! *Acest neam de legionari romani trebuia întărit cu toate mijloacele. Trebuia înzestrat cu deplină libertate politică. Trebuia lăsată liberă dezvoltare culturale mult superioare a limbei române...*

Echilibrul european și mondial acum din nou se făurește.

Datorința noastră e să arătăm lumii prin diplomație și prin fapte, că o zală puternică a echilibrului european e întărirea cu toate

mijloacele sociale și politice a sferei culturale române, singură capabilă de a forma centru și punte de trecere între cultura dintre Asia și Europa, dintre Rusia și țările apusene. Sfera culturală română e cea mai puternică și capabilă de viață. E cea mai aplicată pentru civilizația europeană. În eventuala formațiune de state unite europene e cea mai sigură garanță a acelorora.

Iată pentruce *datorința noastră* e să luptăm mai departe cu sângele și viața noastră pentru întărirea sferei culturale române, făcând astfel serviciu la înjghebură noului echilibru european.

Sângele vărsat pe câmpurile Galileiei e semn, că Românul își cunoaște datorința, nu lucră numai din interesul său egoist, ci *din interesul binelui și al păcii europene*. O Rusia prea puternică e nimicirea echilibrului european, ar da naștere unei epoci nesigure, pline de nenorociri și războaie continue.

Românul știe aceasta. N'a uitat însă nici de micile mizerii de-acasă. A umbla însă să-și răsbune pentru acestea, ar însemna, ca *pentru un șoarece să-și aprindă toată casa*.

Dr. V. Muntean.

Petre Tătă
Todor Ungur

Gavril Vlman
75. Petre Clascal

Concediați:

Vasile Irimuș I. Iacob
Vas. Irimuș I. Todor.
Adrian Pop

Ioan Pocol
Ioan Pop

Comunicat prin: Cornel Pop, rig. în drept.

Intâmplările din Albania

— Guvernul Italian confirmă din nou intențiile sale. —

În sferile competente italiene se spune, că situația lui *Essad-pașa* este sdruncinată și foarte precară, deși nu se poate zice, că ea ar fi cu totul disperată, *Essad-pașa* este aproape într-o situație ca aceea pe care o creiase el principelui de *Wied* în anul trecut. Și e foarte curios cum a ajuns destinul pe acest om, ca în acelaș loc, de aceeași răsvrățiți, cu care el a forțat pe principele de *Wied* să părăsească Albania, este forțat acum el, să facă la fel cu principele.

Luptele ce se dau la o mică distanță de *Durazzo* și reîntoarcerea grabnică a lui *Essad* în capitală cu scop de a pregăti apărarea orașului demonștră, că pericolul este iminent. Guvernul italian a luat toate dispozițiile necesare pentru a asigura viața și avutul coloniei italiene și străine; vasul de războiu „*Sardegna*” și alte vase de transport ancorază în portul *Durazzo*.

Această măsură luată de guvernul italian confirmă ceea ce s'a afirmat de atâtea ori de presa italiană, că Italia s'a decis să nu debarce la *Durazzo* alte trupe și prin urmare să nu mai întreprindă în Albania nici o operațiune militară. Cad, deci, toate presupunerile și suspiciunile, că în caz de absolută necesitate „*Sardegna*” nu-și va limita activitatea la luarea pe bordul său a coloniei italiene și străine, ci va debarca câteva companii de marinari și baterii pentru ca să ocupe *Durazzo* și să arboreze pe palatul prefecturei bandiera italiană.

Sub acest argument „*Giornale d'Italia*” zice, că situația împrejurul *Durazzului* continuă a fi gravă, deoarece răsvrățiții nu-s hotărâți să ocupe orașul, de care sunt foarte aproape. Cu toate acestea știrile mai recente primite de către guvernul italian, fac a crede ca exclus pericolul iminent în ce privește capitale, căci forțele armate sunt însemnate și ele vor opune o rezistență înaintării răsvrătiților cu atât mai ușor, fiind favorizați și de poziția strategică admirabilă a *Durazzului*.

În tot cazul, svonul răspândit în *Durazzo* și de acolo în presa europeană, că guvernul italian urmărește scopuri de cucerire în Albania, se va dovedi prin evenimentele ulterioare de fals ori inventat din anumite tendințe.

„*Idea Nazionale*” a primit din *Durazzo* știrea, că acolo s'a lătit svonul, că *Essad-pașa* ar fi disperat și aceasta se deduce din faptul, că întorcându-se în capitală, numai decât a vizitat tranșeele și redutele, a lăsat să se dubleze sentinelele, apoi consultându-se timp mai îndelungat cu consulul italian, a vizitat deardând pe toate persoanele de influență ale orașului.

Referitor la rezultatul luptei crâncene, care a avut loc între răsvrătiți și trupele lui *Essad*, lupte care au durat 11 ore neîntrerupte, nu se știe nimic precis. S'au auzit detunăturile armelor dela *Șiac*, ceea ce deajuns ca să se știe, că trupele lui *Essad* sunt în retragere, deoarece lupta începuse în jurul *Tiranei*, care e la o depărtare de 40 kilometri de *Durazzo*.

În *Durazzo* triăeste lumea sub starea de asediu și e oprit cu totul a părăsi orașul. Situația s'a înrăutățit. *Durazzo* poate deveni dintr'un moment într'altul teatrul rezistenței extreme a lui *Essad*.

Cu toate acestea populația este calmă, căci ea s'a obișnuit cu aceste scene înspăimântătoare, cari acum de aproape un an de zile se repetă în fiecare lună, dacă nu în fiecare săptămână. Apoi prezența corăbiilor italiene în port servește numai pentru o mai mare garanție a siguranței populațiunii și nici decât în favorul norocului armelor lui *Essad*.

Baronul *Aliotti*, ministrul Italiei la *Durazzo*,

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților români din Lozna-mare, pe câmpul de luptă.

Comuna Lozna-mare este situată în comitatul *Sołnoc-Dobâca*, pe malul stâng al *Somesului*; a dat pentru războiul actual din cei peste 800 de locuitori români ce-i are următorii soldați:

Dr. Dionislu Pop, rănit	Gavril Farcaș
Drd. Cornel Pop	Todor Farcaș
Med. Victor Pop	Ioan Farcaș I. Todor
Med. Augustin Széles	Iosif Fereșdl
Mitru Andreica	20 Ilie Fereșdl
Ion Andreica I. Gavriș	Vasile Gradu
Simion Andreica	Andrei Hatfaludi, rănit
Teodor Andreica	Petre Hossu
Petru Andreica	Ion Hossu
10 Ioan Andreica a II-enil	Samson Hossu
George Dunca	Vasile Hossu, rănit
Ioan Farcaș	Alexandru Hossu, răn.
Simion Farcaș	Aurel Irimuș
Vasile Farcaș	Ion Irimuș I. Iosif
Petru Farcaș, rănit	30 Ion Irimuș I. Andrei

Ion Irimuș I. Vasile
Alex. Irimuș I. Damian
Alex. Irimuș I. Todor
George Indrecan
Chiorean Ion
Gavril Clascal
Ion Lazar
Mitru Lăcătuș
Nicolae Luca
40 Iosif Moldovanu
George Mate, rănit
Alexandru Nemeș
George Oancea
Todor Mărceanu
Alexandru Mărceanu
Alexandru Pop
Alexandru Popan
Alexa Pocol
Ioan Pocol I. Simion
50 Alex. Pocol I. Ion
Vas. Pocol a Năstuchil

Al. Pocol a Măriuchi
Vas. Pocol a Mitruului
Todor Pocol
Ioan Pocol I. Iacob
George Pocol I. Grigor
Alex. Pocol I. I. Floril
Vas. Pocol I. I. Floril
Ioan Pocol I. Todor
60 Ioan Pocol I. Petru
George Pocol I. Vasile
Iosif Pașca
Teofil Rusu
Iacob Rusu
Vasile Rusu
Ilie Rusu
Grigor Rusu
Găvrilă Suciu
Iosif Suciu
70 Vasile Szabo
Todor Tătă

*De muere și de sat
Lăsai prunci, lăsai soție
Și venii în Galileie
Galileie țară săracă
Focul și para te ardă
Că de când venii în tine
Nu cunosc eu nici un bine
Căci n'am pâne, nici mâncare
Fără dor și supărare,
Că văd feciori impușcați
Și prin șanțuri aruncați
Și vărsându-și a lor sânge,
Când îi văd inimă plânge.
Căci care nu merge 'n foc
Doamne, multu-i cu noroc
Dar noi care ne luptăm
Numai dor și-amor avem.*

*Dar tu muerea mea
Te rog nu te supăra
Dar roagă pe Dumnezeu
Să mai scap odată eu
Dumnezeu mi-ajutător
El ajută tuturor
Și mi-a ajuta și mie
Și-oi scăpa din bătălie*

Nicolae împărate

*Țarule mult îngâmfate
Pune pace nu te bate
Nu te-or bate taberile
Dar te-or bate lacrimile
Lacrimile maicelor
De dorul feciorilor
Și apoi încă te-or bate
Lacrimile de ortani
Rămași pe uliți sărmani
Cum biet ei că or trăi
Cine cu ce i'o hrăni
Nu-i cine-i hrăni odată
N'or mai ști cine li tată
Mai sunt niște lacrimile
De văduve tinerele
Rămase ca vai de ele*

*Și-a veni primăvara
Și n'a fi cine ara
Dar Dumnezeu s'a 'ndura
Și bătaia s'o găta.*

*Voe bună și noroc
La toți vă doresc de loc.*

Rezervist: Ion Sfeț, reg. 85, ordonanță la d. sublocotenent Ștefan Mărcuș.

a avut la Roma, lungi convorbiri cu ministrul de externe și președintele consiliului. S'au discutat măsurile potrivite cu situația încurcată și delicată din Albania.

Din Durazzo se află că în oraș e liniște.

"Idea Nazionale" află din Valona că în ținutul Berat, la 90 klm. dela Valona, răsvrățiții au început să se miște. Spre a preîntîmpina orice surprindere, guvernul italian va trebui să întărească micul corp de expediție cu trupe din infanterie și artilerie, fără însă a întinde zona de ocupare dincolo de localitățile din jurul Valonei, cari au fost până acum întărite de trupele italiene. (A. T. I.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — Dela cartierul general se anunță: Situația generală nu s'a schimbat. În luptele de artilerie, cari s'au desfășurat ieri întreaga ziua de ambele părți ale Vistulei, mai violent decât în zilele din urmă, spre vest dela Tarnow, artileria noastră grea a operat cu succes. Un parc de trăsuri al dușmanului l'am imprăștiat, iar la Zalobice (spre sudost dela Tarnow) am alungat mai multe companii dușmane.

Focul artileriei n'a încetat la un grup de lângă Nida întreaga noaptea până în zori, când s'a continuat cu noi puteri.

În Carpați au avut loc și ieri lupte. În valea râurilor Felső Ung, Latorta și Nagyág dușmanul a fost silit să părăsească câteva înălțimi importante, după ce a făcut mai multe contraatacuri zadarnice, cari l'a costat pierderi grave. În Bucovina n'au avut loc lupte.

Pe câmpul de războiu dela sud n'au avut loc lupte.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Dușmanul după cum îi este obiceiul a bombardat ieri Middelkerque și Westende. În urma acestei canonade a fost omorîți un mare număr de locuitori, respective au fost răniți, găsindu-se între aceștia și primarul din Middelkerque. Pierderile noastre au fost ieri de tot minimale.

De ambele părți ale canalului La Basée trupele noastre au atacat pozițiile Englezilor. Câtă vreme spre nord dela canal între acesta și Givenchy din cauza focului primit în coaste n'am putut ocupa poziția engleză, atacul trupelor din Baden, spre sud dela canal a avut succes deplin. Aci am cucerit în asalt poziții din linia de bătaie în lungime de 1100 m. Am cucerit 2 puncte de razim, am făcut prizonieri 3 ofițeri și 1000 de feciori, am capturat un tun și 3 mitraliere. Englezii au încercat fără succes să recunoască pozițiile de cari ne-am folosit imediat conform scopului nostru și i-am respins, cauzându-le mari pierderi. Pierderile noastre sunt relativ mici.

Pe înălțimile dela Craonne, spre sudost dela Laon trupele noastre au luptat cu succes.

Berlin. — Dela cartierul general german se anunță: Spre nordost dela Gumbinnen au atacat fără succes pozițiile artileriei noastre.

În Prusia orientală pe celelalte fronturi au avut loc lupte violente de artilerie.

Lupte mai mici ce s'au dat spre nordost dela Woclavec au avut ezultat pentru noi.

În Polonia spre apus dela Vistula și spre ost dela Pilița n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Bulgaria pregătește ocuparea Macedoniei.

Sofia. — Din cercurile bine informate se afirmă, că Bulgaria face cele din urmă pregătiri pentru ocuparea Macedoniei. Acțiunea austro-ungaro-germană în Serbia ar fi în legătură cu leșirea Bulgariei din neutralitate.

Scopul partidului național alui Gheșoff care a cerut o alișire de tripla înțelegere e privită ca neavând mare însemnătate.

Soldatii recrutați din scutiți și reformați

sunt instruiți împreună cu refugiații bulgarilor din Serbia.

Numeroase trenuri transportă foarte multe trupe în Macedonia.

În legătură cu aceasta, gazetele bulgare publice articole inverșunate împotriva persecuțiilor la cari sunt supuși Bulgarilor din Serbia.

Germania nu poate fi învinsă economiceste.

Berlin. — Guvernul prusiac spune într'o publicație a sa privitoare la rechiziționarea grâului, că s'au ar fi trebuit să urce prețurile sau — cum a făcut — să rechiziționeze tot grâul din țară și să-l împartă pentru un preț corespunzător în proporția locuitorilor. Prin această măsură, Germania a zădărnicit planul de a fi înfometată. Germania e provăzută astfel cu pâine până la apropiatul seceriș și astfel nu poate fi învinsă în lupta economică.

Pregătirea de războiu a României.

Milano. — Ziarele italiene anunță din Londra, că România i-a chemat acasă pe toți supușii săi obligați la serviciu militar, cari se găsesc în Anglia.

Sassonow despre pacea comună.

Petrograd. — Cerându-se în ședința dumei lămuriri privitor la raporturile Rusiei cu România, Italia, Bulgaria și Svedia, ministrul de externe Sassonow răspunzând mulțumitor a declarat că va cere învoirea țarului pentru ca să poată da lămuriri amănunțite. Sassonow a constatat că Anglia are acum de suportat greutatea cu mult mai mari, decât se gândește. Punându-i-se întrebarea că oare nu se va încheia pacea prea de timpuriu, ministrul de externe rus a declarat, că guvernul rusesc rămâne credincios spiritului cuprins în manifestul țarului și nu va încheia pacea decât numai împreună cu aliații Rusiei.

Rusia ar fi făcut propuneri de pace.

București. — Ziarele olandeze „Het Volk”, „Amstelbode” și „Haarlemsche Conrant” au publicat următoarea telegramă:

Rusia ar fi propus pacea atât Germaniei cât și Austro-Ungariei cu următoarele condițiuni:

a) Armatele austro-ungare-germane să se retragă din Polonia rusească.

b) Armatele ruse se vor retrage și ele din Galiția restabilind astfel statul-quo, existent mai înainte.

c) Austro-Ungaria să recunoască Rusiei cea mai desăvârșită libertate de acțiune în ținutul Moldovei.

Bine înțeles că această știre are nevoie de confirmare. Apoi este de văzut despre care Moldova ar fi vorba.

În jurul dlui Ghenadieff la Roma.

Roma. — Ziarul „Corriere d'Italia” face oarecari preziceri cu privire la o posibilă intrare în acțiune a Bulgariei. D. Ghenadieff ar încerca să pregătească la Roma o înțelegere pentru o colaborare italo-bulgaro-română. D. Ghenadieff în întrevederile sale politice ar fi vorbit despre minimum aspirațiilor bulgare, ar fi cerut sprijinul diplomatic al Italiei și ar fi dat în chip special deslușiri în chestia Macedoniei.

Atașatii militari pe frontul din Polonia.

Berlin. — Agenția Wolff anunță: Atașatii militari ai statelor neutrale (Svedia, România, Spania, Italia, America de Nord, Svițera, Brazilia, Chile, Argentina) au sosit din călătoriile lor făcute pe câmpul de războiu din Prusia la Petrikau, și acum vor vizita câmpul de războiu

din Polonia. E caracteristic că Rusia încă nu le-a permis atașaiilor ai statelor neutrale să viziteze câmpul de războiu.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 27 Ianuarie n. 1915.

Noul asentări. Publicațiunea consiliului capitalei Budapesta privitoare la noile asentări cuprinde următoarele dispoziții: La controalele cari se vor ține în Budapesta între 18 Februarie și 24 Martie au să se prezinte 1. Cei născuți în anii 1896 și 1895. 2. Cei născuți în 1891 cari au fost declarați până la sfârșitul anului 1914, prin vre-o comisie de asentare sau mixtă de neapți pentru serviciu de arme, respective au fost concediați din armata comună, honvezime jandarmerie sau marina de războiu până la sfârșitul anului 1914 de către comisia militară de superarbitrare. 3. Toți aceia cari până acum n'au satisfăcut obligamentului de a se prezenta la asentare. 4. Cei cari s'au născut între anii 1878 (Ianuarie 1) și 1890 (Dec. 31) și anii 1892, 1893, 1894, dar nu s'au prezentat la controalele anunțate în anul trecut cu datul de 11 Sept. și 17 Octomvrie.

Sunt absolvați de a se prezenta la aceste controale:

a) Finanții, b) funcționarii și lucrătorii dela căile ferate, cei dela fabricile căilor ferate, precum și cei dela direcțiunea fabricelor de fer ate statului precum și cei dela fabricile de fer cari stau sub conducerea statului, c) cei dela oficiile de postă și telegrafie, societatea de navigație dunăreană ces. ung. societatea de navigație maritimă și fluvială ungară regească, societatea de navigație dunăreană sud-germană, cei dela societățile particulare de navigație cari au fost designate de Direcțiunea ces. reg. de transport maritim din Triest pentru circulație permanentă în serviciul militar, precum și cei aplicați în fabricile acestor societăți. d) cei cari sunt aplicați la divizia muncitorilor minelor de cărbuni, c) toți acei cari fac permanent și după terminarea controalelor, servicii în războiu, fiind primiți pentru acest serviciu înainte de 1 Octomvrie 1914 din partea comunelor sau orașelor, f) cei cari au fost nominal scutiți dela serviciul activ la gloate. g) Preoții sfințiți ai confesiunilor recunoscute prin lege în țară, respective profesorii-preoți ai acestor confesiuni, h) medicii.

Cei cuprinși în punctele a) b) c) și g) sunt scutiți de a se prezenta numai în cazul dacă au fost aplicați definitiv în calitate respectivă înainte de 1 Ianuarie 1915, ceea ce au să documenteze până la 4 sau 5 Februarie în fața autorităților competente.

Cei cuprinși în punctele f) g) și h) au de asemenea să se legitimeze în acest scop până în 4 sau 5 Ianuarie la autoritățile competente. Candidații de preoți a confesiunilor recunoscute prin lege, sau cei cari au dreptul la voluntariatul de un an să-și prezinte actele de legitimare cu prilejul prezentării la controlă.

Celor găsiți apți la controalele din 18 Februarie—24 Martie, li se va aduce la cunoștință mai târziu când vor avea să-și înceapă serviciul militar.

Toți acei cari nu vor satisface obligamentului de a se prezenta vor fi pedepsiți conform paragrafului 4 al art. de lege XXI din 1890, cu închisoare până la doi ani.

Parastasul dela Curtea de Argeș. Din București se anunță:

Joi implinindu-se 5 luni dela moartea M. Sale regelui Carol, la Curtea de Argeș s'a oficiat un parastas, la care au asistat și membrii familiei regale.

Joi dimineața, la ora 8, cu un tren special au părăsit Capitala MM. LL. Reginele Elisabeta și Maria, AA. LL. RR. principele Carol, principele Nicolae și principesa Marioara; dnii miniștrii Morțun, Angheliescu și I. G. Duca, generalii Mavrocordat, Perticari și Berlescu, comandor Gratzoski, col. Baranga și Lt.-colonel Angheliescu și Costescu. Parastasul a fost oficiat de către P. S. S. Episcopul de Argeș și de clerul Catedralei.

D. I. I. C. Brătianu care se afla la Florica a sosit la Curtea de Argeș cu un tren special.

MM. LL. reginele au depus câte o coroană din flori naturale pe mormântul regretatului rege.

Din ordinul M. S. reginei Elisabeta s'au împărțit cu această ocazie, ajutoare, la populațiunea săracă a orașului.

La orele 7 și 40 seara, Suveranele, Principii, suitele Lor și miniștrii s'au reintors în Capitală.

A. S. R. Sofia de Wied, principesă de Albania, nepoata M. S. regina Elisabeta, a trimes o splendidă coroană de lauri, în aur, pentru a fi depusă pe mormântul regelui Carol. Coroana a fost transportată ieri la Curtea de Argeș.

Cutremurul din Italia. Se anunță din Roma: Insemnătatea dezastrului năpraznic ce a lovit regiunile centrale din Italia se rezumază în cifrele următoare: 50 de orașe și târguri, distruse; mai mult ca 30 mii de moți și cam două treimi din populația ce supraviețuiește sunt răniți. Numărul zguduirilor înregistrate până la 3 dimineața au fost de 145. Nu e cu puțință de a evalua încă grelele urmări ale acestei catastrofe și nici nu se poate îmbrățișa cu privirea toată întinderea dezastrului.

Mișcările pământului sunt de o violență spaimântătoare. Edificii întregi se prăbușesc dintr'odată și adesea din cauza crepăturilor ce se deschid în pământ sunt în parte înghițite.

Mii de răniți și fugari sosesc la Roma zilnic.

Mai toți slujbașii din ținuturile bătute de cutremur au murit ceea ce îngreunează funcționarea serviciilor publice, cu toate că ministerul de interne a trimes la fața locului sute de funcționari din cei mai experimentați.

Avântul de milă este extraordinar în țara întreagă. În toate orașele Italiei s'au întocmit subscripțiuni și ajutoarele sosesc de pretutindeni. S'au luat măsuri sanitare demne de laudă de către comitetele de salvare. Soldații și voluntarii sanitari fac minuni, luptându-se cu toate greutatea din cauza zăpezii și a drumurilor rele prin munți (Apenini). Linile ferate nu sunt sigure și de multe ori ajutoarele și proviziunile sosesc prea târziu.

Ducesa de Aosta, aleargă din târg în târg cu ajutoare.

În Corsica au mai fost distrusă Antrosano și Massadalba de unde s'a putut salva abia a 8-a parte din populațiune. În apropiere de Fara Sabina, a fost distrus și Poggio Nativo.

La Aquila, artisticul și monumentalul oraș al lui Frederic al II-lea, ca și în împrejurimi condițiunile sunt mult mai rele decât se crede: mai toate casele sunt nelocuibile.

Ultimele zguduiuri au agravat situațiunea și la Frosinone. Districtul Citta ducale a suferit mari pagube și victimele sunt numeroase.

În regiunea Marisca, Monte Pizzodetta de 2037 metri înălțime s'a despicat formând o crepătură vizibilă de departe.

În ultimele 24 ore s'au simțit în Marsica vre-o 30 de zguduituri. Mișcarea seismică descrește. Ploaia face lucrările de salvare foarte anevoioase. Regele a destinat suma de 300,000 lei pentru ajutarea copiilor răsiți. Regina Elena a înghebat la Quirinal un mic spital pentru orfelini. Comisiunea tehnică a constatat că coloana Antonină din Roma s'a deplasat cu 9 centimetri în urma cutremurului și statuia Sf. Paul deasupra a fost schimbată din loc cu aproape 10 grade; acest fenomen este fără consecințe.

Oprirea exportului cu carăle din România. Din București se comunică: Ministerul de finanțe, fiind încunostiințat la timp de unele încercări de fraude, ce se făceau cu exportul mărfurilor transportate cu cară, a dispus o anchetă riguroasă.

Ancheta a fost făcută. Insuși d. director general al vămilor, care a inspectat cu deamănuntul punctele vamale, a observat fraudele și numeroasele posibilități de a se repeta, dacă nu s'ar lua măsura cea mai hotărâtă.

În urma acestor constatări s'a luat dispozițiunea ca începând dela 12 Ianuarie, să nu se mai permită nici un transport cu care, pentru mărfurile neprohibitice, destinate exportului.

S'a fixat această dată, ca până atunci să se ridice depozitele de mărfuri stabilite pentru ex-

port la punctele de frontieră. Negreșit, că în acest interval măsurile de pază cele mai severe nu vor lăsa să se petreacă nici o fraudă.

Pe viitor rămâne ca toate transporturile pentru export să se facă numai pe calea ferată.

Iar punctele vamale, pe unde nu este linie ferată nu vor mai putea să facă nici o operație de export, rămânând închise.

Prin acest mijloc, pe deoparte orice încercare de abuz, amestecând între mărfurile neprohibitice la export și cele prohibite este împiedecată, întru cât la încărcarea în vagoane paza se poate face mai ușor și apoi depozităriile în gări sunt făcute numai pentru mărfurile neprohibitice. Iar pe de altă parte, speculanții, cari strângeau mărfurile din regiuni întregi și le depozitau la câte un punct de frontieră, de unde să le transporte cu carele nu vor mai avea prilejul să profite de prețuri minime, pe care le dădeau țăranilor, silindu-i să-și ducă cerealele vândute până la frontieră.

La Librăria „Concordia”, Arad, Str. Deák Ferenc nr. 20 se află de vânzare:

Calendarul Poporului (Budapesta), 40 fil. + 10 fil. porto.

Amicul Poporului 70 fil., plus 10 fil. porto.

Calendarul „Posnașul” (calendar glumet), 60 fil. plus 10 fil. porto.

Calendarul Săteanului (Sibiu), 30 fil. + 10 fil. porto.

Calendarul Poporului (Sibiu) 40 fil. plus 10 fil. porto. (Acest calendar se poate folosi și ca calendar de buzunar pentru soldați etc., având mărimea de 15×11 cm.)

Pentru cele trimise sub bandă (nerecomandate) librăria nu la răspunderea. Pentru recomandare să se adauge separat 25 fil.

Ultima oră.

RUȘII GRAV BĂTUȚI ÎN BUCOVINA.

Burdujeni. — Cenzurată. — Aflu din sorginte sigură că acum câteva zile s'au dat lupte crâncene între Austro-Ungari și Ruși lângă localitatea Valea, unde Rușii au fost mereu respinși cu mari pierderi. Grosul armatei rusești din Bucovina, care înaintează în trei fronturi spre Vatra-Dornei, vrea să străbată acest punct bine întărit de Austro-Ungari ca să poată mai ușor înainta spre Vatra-Dornei, uitând că mai este Iacobeni, unde trupele austro-ungare au pozițiuni excelente fiind bine echipate și pregătite pentru orice luptă.

Rușii sunt respinși pe toate fronturile părăsind mii de morți și răniți pe câmpul de luptă, retrăgându-se în desordine. Astfel situația armatei rusești din Bucovina e foarte critică, deoarece armata austro-ungară zilnic primește întăriri. Se crede că în cursul acestei luni Rușii vor fi cu totul gonțiți din întreaga Bucovină. (Coresp.)

CONFLICTUL DELA RUSCIUC ÎNTRE CONSILIUL COMUNAL ȘI LEGAȚIUNEA BELGIANĂ.

Rusciuc. — Cenzurată. — Un grav conflict a avut loc între consiliul comunal și legațiunea belgiană din Sofia. Motivul conflictului se datorește faptului, că consiliul comunal din Rusciuc face mizerii fabricii de zahăr belgiene din această localitate, impunându-i să vândă zahărul cu un anume preț unor comercianți membri în consiliul comunal. Fabrica belgiană a refuzat aceasta și a pus în vânzare zahărul în detaliu. Consiliul comunal a închis fabrica cu forța, evacuând personalul tehnic și administrativ, cu ajutorul pompierilor. Direcția fabricii a conștientizat pe toți lucrătorii. În oraș e o vie agitație din această cauză.

TRUPELE TURCEȘTI DIN MACEDONIA SPRE CAUCAZ.

Atena. — Ziarul grec „Macedonia” anunță că guvernul turc a ordonat plecarea trupelor din Macedonia spre Caucaz. Trupele au fost imbarcate și trecute în Asia-mică în cea mai mare grabă, fiind destinate de a întări aripa stângă turcă din Caucaz, care a fost zdrobită de către Ruși.

În Turcia europeană rămân foarte puține trupe care ar putea să ție piept unei eventuale debarcări a flotei anglo-franceze. La Salonic se așteaptă din zi în zi debarcarea trupelor anglo-franceze.

NOTA ITALIEI CĂTRE BULGARIA.

Roma. — Guvernul italian a trimis guvernului dela Sofia o notă cerând permiterea exportului de transit pentru alimentele de prima necesitate pentru Turcia și mai cu seamă pentru Constantinopol unde este mare lipsă de alimente. Guvernul bulgar n'a răspuns la această notă.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ana Anucă, Sichevița. Am primit 2.40 cor. în abonament până la 28 Februarie 1915.

V. Petroviciu, Toracul mic. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie 1915.

Romul R. Stoica, Visag. Am primit 7 cor. în abonament până la 31 Martie 1915.

Mihai Bocșa, Ghiroc. Calendarul s'a expedit azi la adresa comunicată.

Dr. P. N. Zărnești. Abonamentul a expirat la 31 Decembrie 1914.

Ioan Drăgan, Rogoz. Nu-ți putem trimite „Poporul Român” fiindcă acum nu apare. În locul acestei foi se trimite abonaților numărul de Duminică al ziarului „Românul”. Prețul abonamentului a rămas neschimbat, adică 4 cor. pe an, 2 cor. pe jumătate de an.

Augustin Laurențiu preot, Berkenyes. Calendarul Vi s'a trimis în 20 crt. Credem, că îl veți fi și primit deja.

Dr. V. Bănu, Buzău. Ne puteți trimite abonamentul în bancnote de câte 5, 20 lei sub plic (scrisoare de valoare), dar puteți să achitați de-a dreptul reprezentantului nostru administrativ: dlui Grigore Dabija, București, str. Rumeoară 23. N'am avea nimic de zis, să lăsați chiar pe timpuri mai bune, dar știm noi când vor veni ele?

Am primit dela următorii în abonament: Ioan Șeres, Sinteia 2 cor. Flore Betie, Sinteia 2 cor. Aron Popoviciu, Tinca 2 cor. Teodor Groșan Șiria 314 4 cor. Bucur Bucureșcu, Banat-Comloș 4 cor. Petru Micodin, Ticvanul mare 4 cor. Vian Barna, Mihalț 4 cor. Petru Ciucia, Borosineu 6 cor. Toader Nistor, Alsógezés 4 cor. Ilie Brândaș Chitighaz 2 cor. Axente Bucșa, Simon 2 cor. George Iac, Cianadul mare 2 cor. Simion Muntean, Herendjești 4 cor. Simeon Barbă, Păuliș 4 cor. Iosif Păuțu Gavoșdia 2 cor.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Loc deschis. Declarație *).

Deoarece în articolul publicat în anul trecut în „Românul” relativ la alegerile congregaționale din Pleșcuța s'au afirmat despre d. preot *Petru Mihața* lucruri despre cari mai târziu m'am convins că nu corespund întru toate adevărului, îmi exprim regretele pentru cele publicate despre numitul preot.

Arad, 27 Ianuarie n. 1915.

Const. Savu.

*) Pentru cele cuprinse în această rubrică redacția nu primește răspunderea.

Aviz!

Aducem la cunoștința on. public că »Calendarul partidului național-pe 1915 e complet epuizat.

Adm. ziaru ui »Românul».

Caut

un practicant de farmacie

cu sau fără practică. Ofertele să se adreseze farmacistului Virgil Vlad, Gyulafehérvár. Postul se poate ocupa imediat.

(Va 2353—10)